

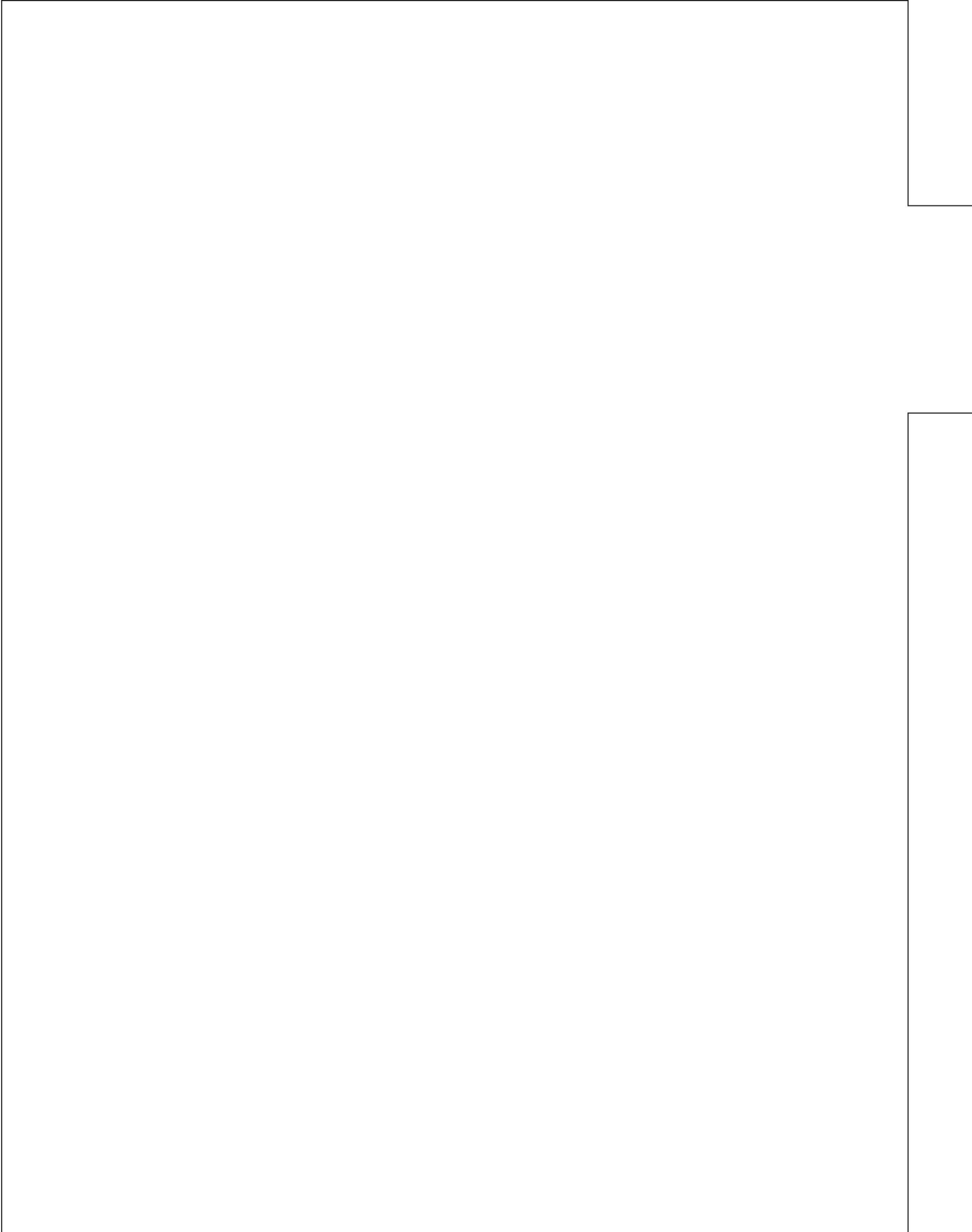
αντωνυμίες

Κ Τ Η Τ Ι Κ Ε Σ
Α Υ Τ Ο Π Α Θ Ε Ι Σ

Δεν της αρέσει ο εαυτός της.

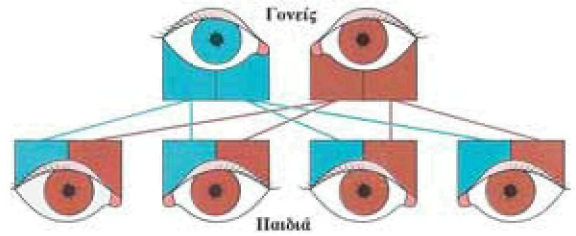

Τα γονίδιά μας

Ξέρετε ότι...

Τα χαρακτηριστικά μας τα κληρονομούμε¹ από τα γονίδια² των γονιών μας, τα οποία τα βρίσκουμε ανά ζεύγη³. Στην περίπτωση του χρώματος των ματιών, η μητέρα μας έχει ένα ζεύγος γονιδίων με καστανό χρώμα AA. Ο πατέρας μας έχει ένα ζεύγος για γαλανό χρώμα aa. Κατά τη διάρκεια της γονιμοποίησης⁴ παίρνουμε από τον κάθε γονέα μόνο ένα γονίδιο από το κάθε ζεύγος. Δηλαδή, παίρνουμε από τη μητέρα μας ένα γονίδιο A (καστανό χρώμα) κι ένα γονίδιο a (γαλανό χρώμα) από τον πατέρα μας. Εμείς θα έχουμε ένα γονίδιο Aa. Επειδή όμως το καστανό χρώμα είναι επικρατέστερο⁵ έναντι του γαλάζιου, τα μάτια μας θα είναι καστανά.

1. Η αδερφή μου είναι ίδια με μένα!

ΜΑΣ ή ΣΑΣ;

- Μαμά, εμείς γιατί είμαστε δίδυμες;
- Γιατί κι η γιαγιά ..... ήταν δίδυμη.
- Η γιαγιά .....; Ποια γιαγιά;
- Η μητέρα του μπαμπά .....
- Ααα, η γιαγιά ....., η Λία! Θυμάμαι που μας έδειχνε φωτογραφίες και μιλούσε συνέχεια...

2. Το σχολείο μου

Τι λείπει; Συμπλήρωσε.

✓ Μαρία, πάρε την μπλούζα .....σου και φόρεσέ τη!

1. Πέτρο, άνοιξε τα βιβλία ..... και γράψε.
2. Πέτρο, Μαρία! Πάρτε τις τσάντες ..... και φύγετε από εδώ.
3. Παιδιά, φύγετε από την αυλή .....
4. Κυρία, ξεχάσατε την τσάντα .....
5. Κύριε καθηγητά, αυτά είναι τα γυαλιά .....

1. **κληρονομώ:** παίρνω από τους γονείς μου την περιουσία τους αφού πεθάνουν/παίρνω από τους γονείς, παππούδες/προπαπούδες διάφορα χαρακτηριστικά.
2. **το γονίδιο:** τα γονίδια μεταφέρουν διάφορα χαρακτηριστικά (το χρώμα των ματιών, το χρώμα των μαλλιών) από τους γονείς στα παιδιά.
3. **το ζεύγος:** δύο ζώα, δύο πράγματα, δύο άνθρωποι.
4. **η γονιμοποίηση:** η ένωση δύο κυττάρων διαφορετικών φύλων (π.χ. του άντρα και της γυναίκας) και η δημιουργία ενός νέου οργανισμού.
5. **επικρατέστερο:** το πιο δυνατό.

- Η Μαρία βλέπει το φίλο της.
- Ο Πέτρος βλέπει τη φίλη του.

- Ο Πέτρος, η Μαρία και η Ειρήνη με τους γονείς τους στο πάρκο.

3. Μίλησε γι' αυτούς.

Συμπλήρωσε με: ΤΟΥ, ΤΗΣ ή ΤΟΥΣ.

	το σπίτι	ο πατέρας
ο Πέτρος	..... το σπίτι του	.....
η Μαρία	..... το σπίτι της	.....
ο Πέτρος και η Μαρία	.....	.....
	η μητέρα	οι γονείς
ο Πέτρος	.....	.....
η Μαρία	.....	.....
ο Πέτρος και η Μαρία	.....	.....

4. Μ' αρέσουν οι φωτογραφίες.

Τι λένε τα παιδιά; Συμπλήρωσε.

Πέτρος: Ποια είναι αυτή;

Μαρία: Αυτή είναι η ξαδέλφη μου και η οικογένειά ..... της..... . Ο πατέρας ....., ... μητέρα ..... και ..... αδελφός .... ξαδέλφια ..... έχουν ένα γατάκι. .... γατάκι ..... είναι πολύ καθαρό. Καθαρίζει ..... πρόσωπό ....., ... αυτάκι ..... με ..... πόδια .....

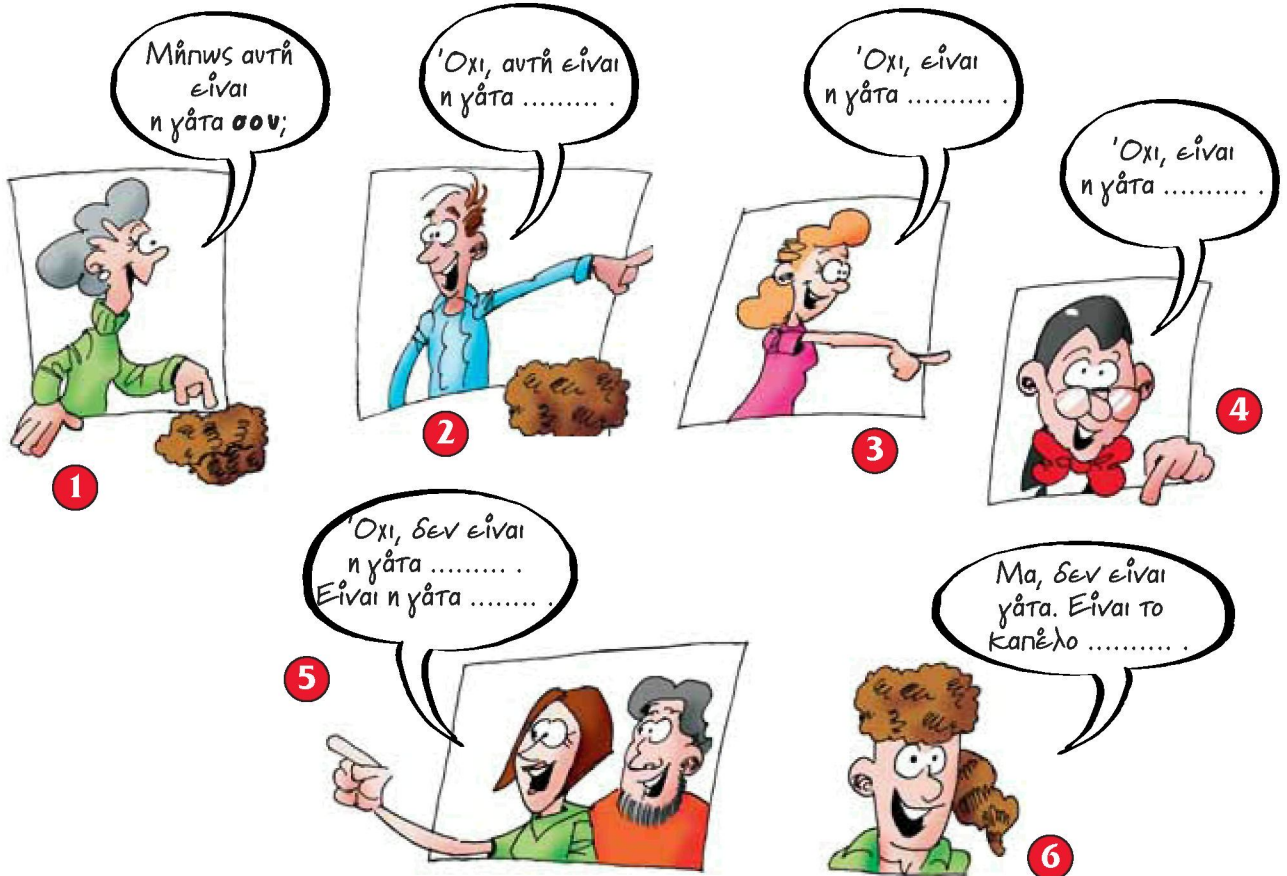

Πέτρος: Και αυτός εδώ;

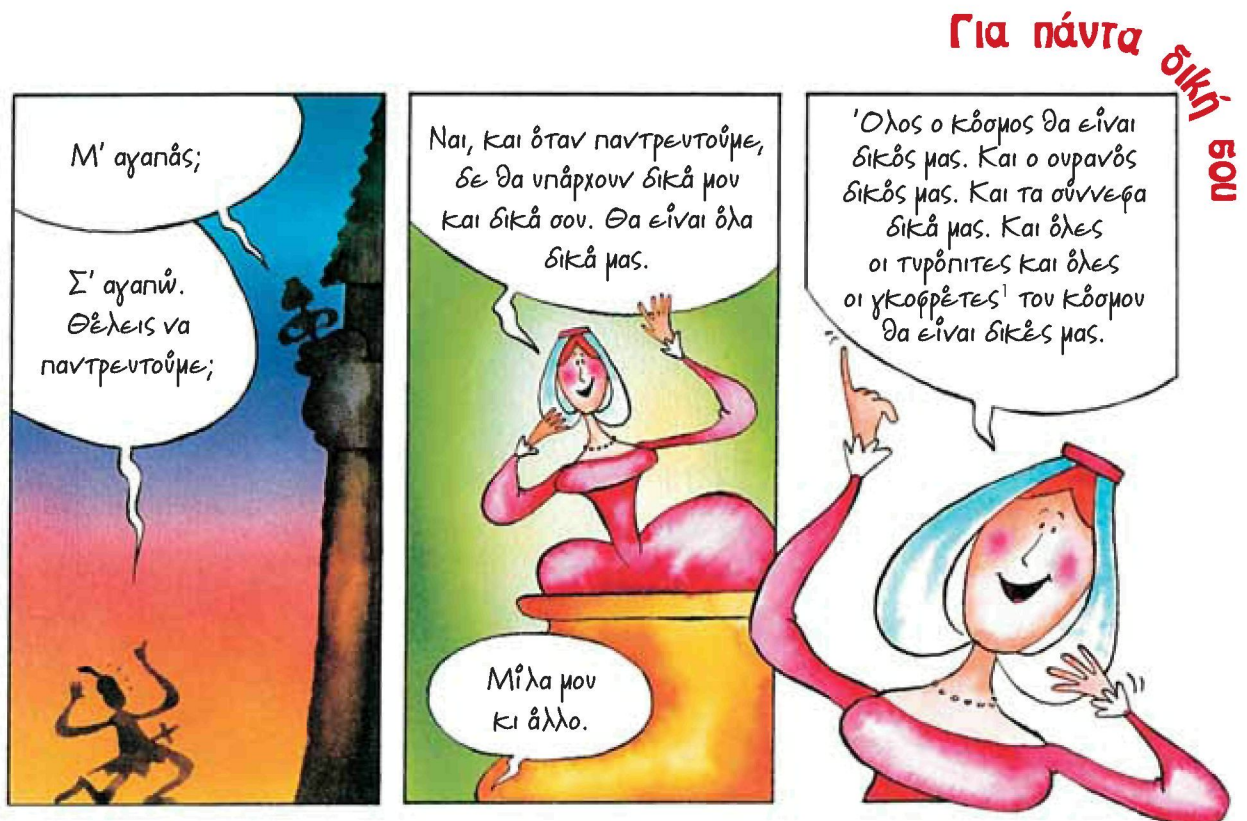
Μαρία: Αυτός είναι ο ξάδελφός μου, ο Κώστας, και η οικογένειά ....., ... πατέρας ....., ... μητέρα ..... και ..... αδελφός ....., ο Άρης. Αυτό είναι το δωμάτιο του Άρη και του Κώστα, ... βιβλιοθήκη ....., ... βιβλία ....., ... γραφείο .....

5. Ποιανού είναι η γάτα;

δικός μου, δική/-ιά μου, δικό μου

1. η γκοφρέτα: γλύκισμα.

1. παιδεύω: κουράζω, ταλαιπωρώ.

εικόνα	παιθιακά
 ο δικός μου, σου, του, μας, σας, τους	οι δικοί μου, σου, του, μας, σας, τους
 η δική/-ιά μου, σου, του, μας, σας, τους	οι δικές μου, σου, του, μας, σας, τους
 το δικό μου, σου, του, μας, σας, τους	τα δικά μου, σου, του, μας, σας, τους

6. Πες το αλλιώς.

✓ Αυτός είναι ο αδελφός μου. ➔ Αυτός είναι ο δικός μου αδελφός.

1. Αυτό είναι το σπίτι μας. ➔ .....
2. Αυτά είναι τα βιβλία σας. ➔ .....
3. Αυτό είναι το καπέλο σου. ➔ .....
4. Αυτή είναι η τσάντα της. ➔ .....
5. Αυτές είναι οι μπάλες μας. ➔ .....
6. Αυτός είναι ο σάκος μου. ➔ .....
7. Αυτό είναι το φόρεμά μου. ➔ .....
8. Αυτά είναι τα μολύβια μου. ➔ .....

7. Ποιανού είναι;

Φτιάξε φράσεις όπως στο παράδειγμα.

- ✓ ο σκύλος; (αυτή) ➔ Δικός της.
1. τα ζωάκια; (αυτός) ➔ .....
  2. η βιβλιοθήκη; (αυτές) ➔ .....
  3. το σπίτι; (αυτή) ➔ .....
  4. ο χαρακας; (αυτά) ➔ .....
  5. η λουρίδα; (αυτή) ➔ .....
  6. ο σκύλος; (αυτός κι αυτή) ➔ .....

8. Διάλογοι!

Κάντε διαλόγους όπως στο παράδειγμα.

✓ εσύ/το βιβλίο ➔ - Αυτό είναι το βιβλίο σου; - Ναι, δικό μου είναι.

1. Πέτρος/ο σκύλος
2. Μαρία/βιβλία
3. Άννα, Έλενα/σπίτι
4. αυτός/ο αδελφός

9. Τα δικά μου... δικά μου

Συμπλήρωσε με: ΔΙΚΟΣ, ΔΙΚΗ/-ΙΑ, ΔΙΚΟ ΜΟΥ, ΣΟΥ, ΤΟΥ...

✓ Ο Γιάννης θέλει ..... **δικά του** ..... παιχνίδια. Δεν του αρέσουν τα παιχνίδια του αδελφού του.

1. Τώρα η μητέρα θέλει ..... αυτοκίνητο. Δουλεύει μακριά.
2. Το αδελφάκι μου τα θέλει όλα .....
3. Ο Γιάννης άρχισε δουλειά. Θέλει να έχει ..... λεφτά.
4. Η Ιόλη θέλει ..... ποδήλατο.

10. Το δικό μας λεωφορείο

Συμπλήρωσε τα κενά με την αντωνυμία ΔΙΚΟΣ, ΔΙΚΗ/-ΙΑ, ΔΙΚΟ ΜΟΥ.

...Ήμασταν στο καφενείο και παίζαμε «το λεωφορείο». Ο Ντόντος, όμως, όπως έκανε πάντοτε, μας κάλασε¹ το παιχνίδι. Άρχισε να γκρινιάζει² και να λέει πως ήθελε κι αυτός να κάνει το σοφέρ και δεν είναι δίκαιο να είναι όλο ο Βαγγελάκης κι εκείνος του έλεγε πως ..... ήταν η ιδέα να κάνουν λεωφορείο κι αν ήθελε να γίνει σοφέρ να πάει σε

άλλο καφενείο και πως τούτο είναι ..... και οι καρέκλες είναι ..... και οι επιβάτες³ είναι ..... και ο εισπράκτορας⁴ είναι ..... και τα εισιτήρια είναι ..... και όλα είναι ..... και τα δέντρα και τα τραπέζια και τα παγκάκια της πλατείας. Τότε ο Ντόντος, επειδή δεν υπήρχαν άλλες καρέκλες, άρχισε να παίρνει τις ..... και έτσι έγινε μεγαλύτερη φασαρία⁵:

- Δε θα πάρεις καμιά! Εμείς τις πιάσαμε πρώτοι!
- Και τι; ..... είναι;
- Ναι, ... είναι. Εμείς ξέρουμε τον κυρ Χαράλαμπο.

Και να που έφτασε ο κυρ Χαράλαμπος, ο καφετζής, με το δίσκο στο χέρι και τώρα να δεις καρέκλες και τιμόνια...

Άκης Ντελόπουλος, «Ο Άκης και οι άλλοι»

1. **χαλάω το παιχνίδι:** πειράζω τους άλλους όταν παίζουν.
2. **γκρινιάζω:** μουρμουρίζω, παραπονιέμαι.
3. **ο επιβάτης:** ταξιδεύει με λεωφορείο, τρένο, πλοίο.
4. **ο εισπράκτορας:** παίρνει τα χρήματα από τους επιβάτες στο λεωφορείο.
5. **η φασαρία:** θόρυβος, σαματάς.

Μόνο τον εαυτό σου σκέφτεσαι;

Ειρήνη: Μαρία, μόνο για τον εαυτό σου ενδιαφέρεσαι¹.

Μαρία: Γιατί; Τι κάνω για τον εαυτό μου;

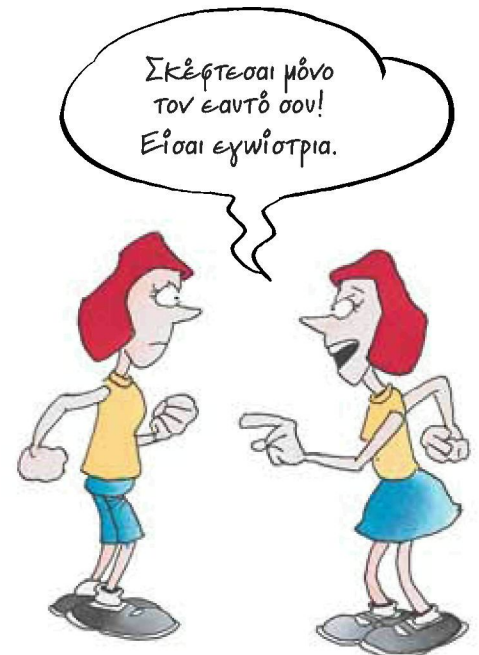
Ειρήνη: Να, το δωμάτιό μας. Είναι και για τις δυο μας. Εσύ, όμως, πιάνεις όλο το χώρο. Τα δύο γραφεία είναι γεμάτα με τα δικά σου βιβλία. Τα ρούχα σου βρίσκονται παντού. Μου ζητάς τα ρούχα μου, σου τα δίνω. Αλλά εσύ τα δικά σου δε μου τα δανείζεις² ποτέ. Ενδιαφέρεσαι μόνο για τον εαυτό σου και για κανέναν άλλον. Όλο για τον εαυτό σου μιλάς. Εγώ, εγώ, εγώ!

Μαρία: Μη λες βλακείες³.

Ειρήνη: Όχι, δε λέω βλακείες. Είσαι μια εγωίστρια που σκέφτεται μόνο τον εαυτό της.

Μαρία: Κι εσύ δε φροντίζεις τον εαυτό σου; Δεν κάδεσαι με τις ώρες μπροστά στον καθρέφτη;

Ειρήνη: Δεν είναι κακό να περιποιείται⁴ κανείς τον εαυτό του. Εγώ, όμως, δε σκέφτομαι μόνο τον εαυτό μου, σκέφτομαι κι εσένα.

11. Τι πάει με τι;

Αντιστοιχίσε.

1. Με απασχολεί	ο εαυτός	μου
2. Σε απασχολεί		του
3. Τον απασχολεί		μας
4. Την απασχολεί		σου
5. Μας απασχολεί		τους
6. Σας απασχολεί		σας
7. Τους/τις απασχολεί		της
1. Εγώ φροντίζω	τον εαυτό	μου
2. Εσύ φροντίζεις		τους
3. Αυτός φροντίζει		της
4. Αυτή φροντίζει		του
5. Εμείς φροντίζουμε		σας
6. Εσείς φροντίζετε		σου
7. Αυτοί/αυτές φροντίζουν		μας

- ενδιαφέρομαι:** φροντίζω, προσέχω.
- δανείζω (λεφτά, βιβλία):** δίνω, αλλά θα τα πάρω πίσω.
- η βλακεία:** κάτι που δεν έχει νόημα, ανοησία.
- περιποιούμαι:** φροντίζω κάποιον ή κάτι.

12. Συμπλήρωσε!

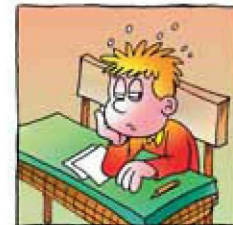
Πρόσεξε το ρήμα και συμπλήρωσε.

1. Εσύ κοιτά ..... και άσε τι κάνουν οι άλλοι.
2. Δεν τους ενδιαφέρει καθόλου.....
3. Η Ειρήνη φοβάται πολύ για .....
4. Μη νοιάζεστε μόνο για .....
5. Ο παπούς δεν μπορεί να φροντίσει .....
6. Θα μου μιλήσεις λιγάκι για .....
7. .... να προσέχεις!

13. Συμπλήρωσε!

1. Οι γονείς συμβουλεύουν τα παιδιά να φροντίζουν .....
2. Ο Νίκος κλείνεται συχνά σ(ε) ..... όταν είναι στενοχωρημένος.
3. Η Ειρήνη δε φροντίζει μόνο .....
4. Η Μαρία βάζει πάνω από όλα .....
5. Ο Πέτρος έχει καλή γνώμη για .....
6. Ο Πέτρος αισθάνεται¹ πάντα σίγουρος για .....
7. Η Γιώργος υποσχέθηκε² σ(ε)..... να γίνει καλός μαθητής.

1. **αισθάνομαι:** νιώθω.

2. **υπόσχομαι:** δίνω ελπίδες, λέω ότι θα κάνω κάτι.

